

T.C.

**KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
AYDIN KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU**

KARAR

TOPLANTI TARİHİ VE NO : 09.02.2017- 150

09.00.1634

KARAR TARİHİ VE NO : 09.02.2017 -6093

**Toplantı Yeri
AYDIN**

Aydın İli, Efeler İlçesi, Kardeşköy Mahallesinde bulunan ve tapunun 693 parsel numarasında kayıtlı taşınmaz üzerindeki değirmen yapısı ve tapunun 487 parsel numarasında kayıtlı mezarlık alanının 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının Tespit ve Tescili Hakkındaki Yönetmelik kapsamında tescil değerlendirmesine ilişkin, Aydın Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 17.01.2017, 18.01.2017 tarih ve 206, 253 sayılı yazıları, Aydın Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Uzmanları'nın 17.01.2017 tarihli raporu okundu. Ekler ve konuya ilişkin tüm bilgi ve belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

Aydın İli, Efeler İlçesi, Kardeşköy Mahallesinde bulunan tapunun 693 parsel numarasında kayıtlı taşınmaz üzerindeki değirmen ve tapunun 487 parsel numarasında kayıtlı mezarlığın 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında "Taşınmaz Kültür Varlığı" özelliği gösterdiğinden tescilinin uygun olduğuna, mezarlığa ilişkin parsel sınırlarının, değirmen yapısına ilişkin ise yapı grubunun I. Grup Yapı, tapunun 694, 485, 484, 410, 1642 parsel numarasında kayıtlı taşınmazların koruma alanı olarak belirlenmesine, tescilli yapı ve koruma alanında kalan taşınmazlarda yapılacak her türlü uygulama öncesinde Kurulumuzdan görüş alınmasına, mezarlığa ilişkin çevre düzenleme projelerinin hazırlanılmasına, kültür varlığı niteliğindeki mezar taşlarına zarar verilmeden boş alanlarda yeni gömü ve kültür varlığı özelliği göstermeyen mevcut mezarların bakım ve onarımlarının ilgili Belediyesi denetiminde yapılmasının uygun olduğuna, sonucundan Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne bilgi verilmesine, değirmen yapısına yönelik Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 05.11.1999 tarih ve 660 sayılı ilke kararındaki proje hazırlama esaslarında belirtilen hükümler kapsamında hazırlanacak rölöve, restitüsyon, restorasyon ve çevre düzenleme projelerinin Kurulumuza iletilmesi gerektiğine karar verildi.

ASLI GİBİDİR

Mehmet YILMAZ
Bölge Kurulu Müdürü

BAŞKAN
Prof. Dr. Celal ŞİMŞEK
İMZA

ÜYE
Prof. Dr. Aslı SARAÇOĞLU
İMZA

ÜYE
Dr. Levent ÜNVERDİ
İMZA

ÜYE
Hakan ÖZKAN
Aydın Büyükşehir Belediye Başkanlığı
İMZA

ÜYE
Tahsin Cengiz KAMAN
İMZA

BAŞKAN YARDIMCISI
Bahadır DİKMEN
İMZA

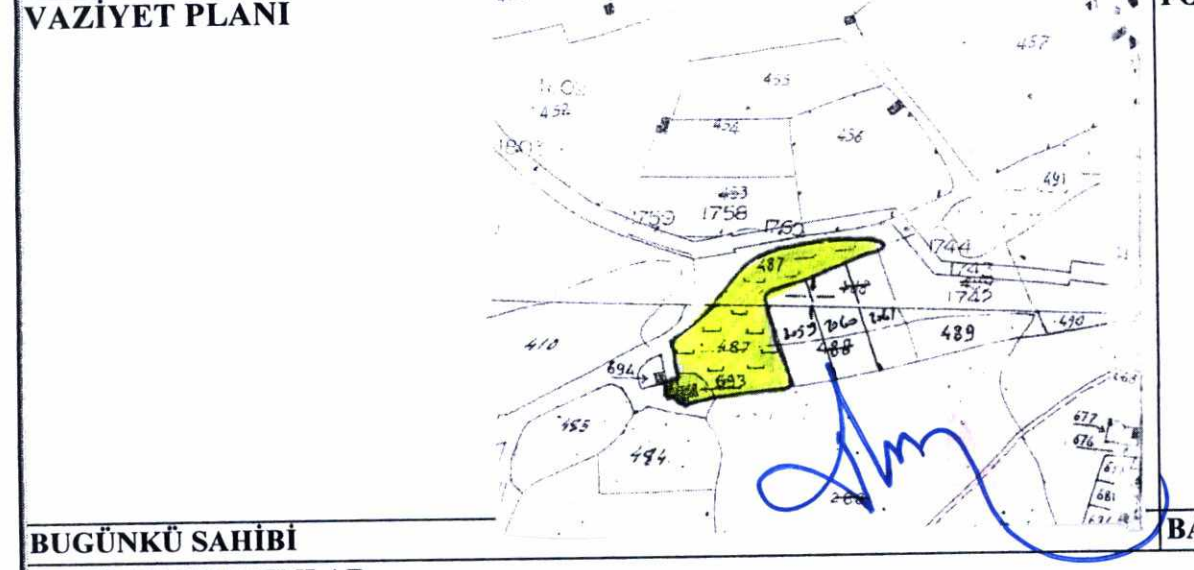
ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Saim CİRTİL
İMZA

ÜYE
İrfan ÇELİK
BULUNMADI

ÜYE
Vildan NUĞRAL
Efeler Belediye Başkanlığı
İMZA

A V R U P A K O N S E Y İ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	A N I T	ENVANTER NO :
T Ü R K İ Y E	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO :
İLİ: AYDIN	İLÇESİ: EFELER	MAHALLE - KÖY - MEVKİ: KARDEŞKÖY		KORUMA DERECESESİ
ADRESİ:		KADASTRO: parsel	487	ANITSAL
				X
				CEVRESEL
				1 2 3
				CEVREYE AYKIRI
				1 2 3
ADI: MEZARLIK	YAPTIRAN :	YAPAN :	MİMARİ ÇAĞI :	
	YAPIM TARİHİ :	KİTABE :	VAKFIYE :	

GENEL TANIM:	A TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A
KORUMA DURUMU	B	B	B
	C		C
			FC

BUGÜNKÜ SAHİBİ	BA
YAPILAN ONARIMLAR :	

AYRINTILI TANITIM:

Mezarlık Aydın İli, Efeler İlçesi, Kardeşköy Mahallesiinde bulunan ve tapunun 693 parsel numarasında kayıtlı taşınmaz çevresinde yer almaktadır. Mezarlık alanı eğimli bir arazi ve yüksek bir tepe üzerinde yer almaktadır. Çevresi moloz taş duvar ile çevrelenmiş olup alanda tarım arazileri bulunmaktadır. Günümüzde bahse konu alan içerisinde yeni gömüler devam etmektedir. Söz konusu mezarlıkta, Osmanlı mezar taşları yer almakta olup oldukça dikkat çekicidir. Mezar taşlarının bazıları yıkık ve kırık vaziyettedir. Mezarlık içerisindeki osmanlı mezar taşlarında bulunan başlık tipleri olarak sarıklı, fesli başlık tipleri ön plandadır. Mezar taşlarındaki başlıkların bir bölümü günümüzde deformasyona uğramış ve kırık vaziyettedir. Mezar taşlarında ki tarihlemeler Hicri: 1314, 1302 olarak okunabilmektedir. Osmanlı mezar taşlarındaki yazı çeşidi celi-sülüs yazı çeşidinde taşlara aktarılmıştır. Mezar taşlarına aktarılan yazılar dikdörtgen kartuşlar içerisinde ele alınmıştır. Malzeme olarak mermer malzeme kullanılmıştır. Osmanlı mezar taşlarının bir bölümü toprak altında kalmış olduğu gözlemlenmektedir. Mezarlıktaki ayak taşları sivri kemer alınlıklıdır. Mezar taşlarının yüzeylerinde oksitlenme, yosunlama ve tuzlanmaya bağlı olarak deformasyonlar görülmektedir. Mezarlık alanı içerisinde antik mimari devşirme malzemeler bulunmaktadır. Yeni gömülerde kullanılan malzeme niteliksiz ve eski doku ile örtüşmemektedir. Mezarlık alanı içerisinde çevre düzenlemesine ihtiyaç vardır. Yeni gömülerin devam ettirilmesi aşamasında gömülerin ilgili Belediyesi denetiminde sağlanması ve bu aşamada bütün olarak Kültür Varlığı niteliğindeki mezar taşlarının korunmasına özen gösterilmesi gerekmektedir. Mezarlık içerisindeki mezar taşlarının belgelenmesi ve bu kapsamda envanterlerinin çıkartılmasının uygun olacağı ve çevre düzenleme projeleri ile birlikte mezarlığın düzenlenmesinin gelecek kuşaklara aktarılması adına önemlilik arz etmektedir.

TEKNİK BİLGİLER	
Su	
Elektrik	
Isıtma	
Kanalizasyon	

ORJİNAL KULLANIMI	MEZARLIK
BUGÜNKÜ KULLANIMI	MEZARLIK
ÖNERİLEN KULLANIMI	MEZARLIK
HAZIRLAYANLAR:	17.01.2017

Sahih YILDIRIM
Sanat Tarihçisi

Mehmet YILMAZ
Koruma Bölge Kurulu
Müdürü/Arkeolog

YAYIN DİZİNİ:

- 1-
- 2-
- 3-
- 4-

AYDIN
KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULUNUN
29.02.2017
693
SAYILI KARAR EKİDİR

RAPOR	
RÖLÖVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA	
KROKİ	
KİTABE	

ONAY:

Mehmet YILMAZ
Bölge Kurulu Müdürü

A V R U P A K O N S E Y İ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E	A N I T	ENVANTER NO :
T Ü R K İ Y E	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO :
İLİ: AYDIN	İLÇESİ: EFELER	MAHALLE - KÖY - MEVKİ: KARDEŞKÖY		KORUMA DERECESESİ
ADRESİ:		KADASTRO: 693 parsel		ANITSAL
				X
				1 2 3
				ÇEVRESEL
				1 2 3
				ÇEVREYE AYKIRI
				1 2 3
ADI: DEĞİRMEN	YAPTIRAN :	YAPAN :	MİMARİ ÇAĞI :	
	YAPIM TARİHİ :	KİTABE :	VAKFIYE :	

GENEL TANIM:

KORUMA DURUMU

A TAŞIYICI YAPI

A DIŞ YAPI

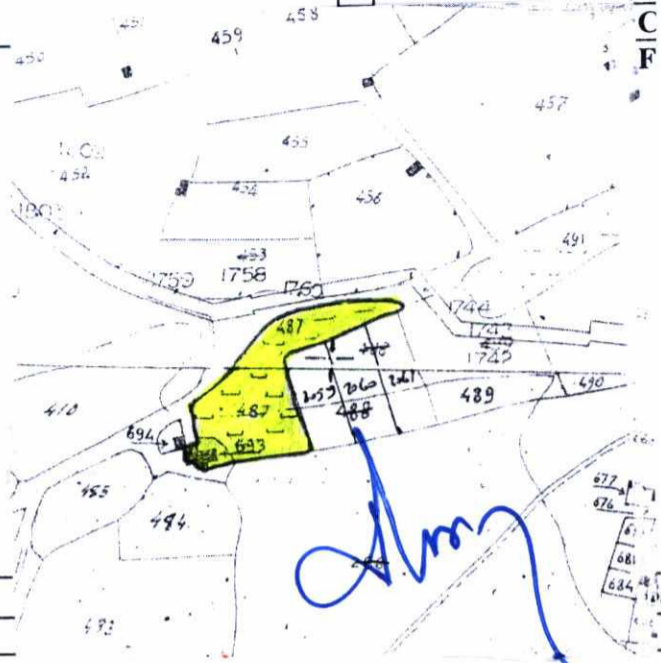
B

B

C

F

VAZİYET PLANI

BUGÜNKÜ SAHİBİ

YAPILAN ONARIMLAR :

AYRINTILI TANITIM:

Yapı dikdörtgen plan şemasında kagir olarak inşa edilmiştir. Üst örtüsü günümüzde yıkık durumdadır ancak yapıdan gelen izlerden anlaşılacağı üzere üst örtünün beşik çatı üzerinin kiremit örtülü olduğu anlaşılmaktadır. Yapı malzemesi olarak yöresel moloz taş ve tuğla malzeme kullanılmıştır. Taşınmaz plan ve mekan anlayışı kullanılan malzeme ve teknik olarak bakıldığında 19 y.y sonu 20 y.y ilk yarısında inşa edildiği düşünülmektedir. Kapı ve pencere formları dikdörtgen formlu olup kullanım fonksiyonuna bağlı olarak mimari gereklilik açısından da oldukça uzun ve geniş tutulmuştur. Yapı öğesi olarak tanımlanan kapı ve pencere alınlıkları yuvarlak kemerlidir. Bahse konu yapı öğelerindeki yuvarlak kemerli alınlık hemen hemen tüm öğelerde görülmekte uygulama ile de taşınmazın dış cephe özelliğinde hareketlilik kazandırılmıştır. Saçak ve çatı alınlıkları tuğla dizisi ile çevrelenmektedir. Yapının günümüze ulaşan mimari öğelerinde yapının kullanılmaması, iklim şartlarına bağlı bozulmalar, kullanılan malzemenin yaşlanması ve yıpranmasından kaynaklanan sorunlar doğrultusunda yıkılma ve deformasyonlar görülmektedir. Yapının özgün bünyesinde mevcut olmayan ve değişik dönemlerde yapılan eklemeler, özgün bünyesinde bulunan ancak bugün izlenemeyen elemanlar ile özgün bünyesinde bulunan bugünde izlenen ancak dönemler içerisinde değişmiş yapı elemanları gözlemlenebilmektedir. Kültürel sürdürülebilirlik açısından yapıldığı dönemin mimari yapım tekniklerini, malzemesini ve geçmişte varılan teknik düzeyin belgesini taşımaktadır. Değirmen içerisinde özgün demir doğrama su çarkları mevcuttur. Su çarklarının restorasyon aşamasında kullanılması açısından günümüzde korunması son derece önemlidir. Dış cephe beden duvarlarında sıvalar izlenebilmekte ancak sıvalarda iklim şartlarına bağlı olarak dökülmeler görülmektedir. Cephe duvarlarında köşe noktalarında görülen duvar örgüsü ve kullanılan malzeme oldukça büyük tutulmuş ve kullanılan yöntem mimari gereklilik olarak yapının statik durumunun artırılmasına yöneliktir. Dikdörtgen formlu oldukça uzun ve geniş tutulan pencerelerde yuvarlak kemer alınlıklarında ahşap lentolar yer almaktadır. Değirmene ait yapı birimlerinde kısmi restorasyon ile düzenlenmesi mümkün yıkılmalar mevcuttur. Taşınmaz ve çevresinde rölöve ve restorasyon çalışmalarına esas olmak üzere ilgili Müze Müdürlüğüne kazı ve temizlik çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Yapıdaki onarıma yönelik yapılacak eklerin niteliğinin kültür varlığı ile bütünleşmesi gerektiği ile taşınmazın mevcut durum tanımları, taşıyıcı eleman sorunları (strüktür- statik durum), yapısal bozulmalar- deformasyonlar, esere yapılan müdahaleleri içeren rölöve projesi ile tarihi araştırma ve benzeri örneklerin karşılaştırmalı etüdü sonucunda dönemler itibariyle değişikliği uğramış kısmen yıkılmış veya yok olmuş öğelerin ve yapıların ilk tasarımındaki süreçten itibaren tarihsel durumlarını belirten rapor belge ile ölçekli çizimin karşılaştırmalı ve detaylı sanat tarihçisi görüşünü içeren bilgi ve belgeler doğrultusunda eserin özgün tasarımını açıklayıcı tarihi gelişimini irdeleyici ve kalıntıların daha iyi kavranmasını sağlamak için yapım tekniği üslubu ve farklı olduğu anlaşılan fakat tarihlenemeyen bölümler ile değişik dönemlere ait ekler ve bunlara ilişkin olası tarihleri gösterir restitüsyon projesi ve temel sorunların tespiti sonrası yaklaşım ve müdahale biçimlerini içeren restorasyon (statik, sanat tarihçisi raporu ve sıva harç analizini içeren) projesinin ve çevre düzenleme projeleri ile birlikte ivedilikle hazırlanması gerekmektedir.

ORJİNAL KULLANIMI
DEĞİRMEN

BUGÜNKÜ KULLANIMI
DEĞİRMEN

ÖNERİLEN KULLANIMI
DEĞİRMEN

HAZIRLAYANLAR:17.01.2017

Salih YILDIRIM
Sanat Tarihçisi

Mehmet YILMAZ
Koruma Bölge Kurulu
Müdürü/Arkeolog

YAYIN DİZİNİ :

- 1-
- 2-
- 3-
- 4-

AYDIN
KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULUNUN
GÜN VE
SAYILI KARAR EKİ 693
09.02.2017

RAPOR

RÖLÖVE PROJESİ

RESTORASYON PROJESİ

HARİTA

KROKİ

KİTABE

ONAY :

Mehmet YILMAZ
Bölge Kurulu Müdürü

